

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Ostrava-Poruba, I. Sekaniny 1804

I. Sekaniny 15/1804, 708 00 Ostrava-Poruba

Identifikátor školy: 600 144 887

Termín konání inspekce: 4. – 7. leden 2005

Čj.:	n5-1006/05-5113
Signatura:	on6cy127

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Pavilonová základní škola (ZŠ) je příspěvkovou organizací, jejím zřizovatelem je Statutární město Ostrava, Městský obvod Poruba. Ve školním roce 2004/2005 dochází do 26 tříd 621 žáků (schválená kapacita je 900 žáků). Vyučování probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola. Ve třídě VIII. C se vyučuje podle učebního plánu pro třídy s rozšířenou výukou informatiky a v VI. B s rozšířenou výukou tělesné výchovy se zaměřením na lehkou atletiku. Jedna ze tří tříd devátého ročníku je třídou specializovanou pro výuku žáků s vývojovými poruchami učení. Součástími ZŠ jsou školní jídelna s kapacitou 600 jídel a školní družina, kde je v pěti odděleních zapsaných 108 žáků (kapacita pro 250 dětí). Obě zařízení jsou umístěna v areálu školy.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce na prvním stupni základní školy, ve skupině předmětů výchovného zaměření (občanská a rodinná výchova), ve společenskovědních předmětech (český jazyk, anglický jazyk, dějepis) a přírodovědných předmětech (matematika, fyzika, chemie) na druhém stupni základní školy.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vyučování českému jazyku na prvním stupni je zajištěno učitelkami s požadovanou odbornou kvalifikací kromě jedné, která si doplňuje své vzdělání dálkovým studiem. Předměty český jazyk, dějepis, chemie, fyzika a přírodopis jsou vyučovány plně kvalifikovaně. Z pěti učitelů anglického jazyka nemají dva potřebné vzdělání. Matematice na druhém stupni vyučuje pět učitelů, v jednom případě není splněna odborná kvalifikace. Tři učitelé občanské a rodinné výchovy z celkového počtu pěti splňují kvalifikační předpoklady, ale nejsou pro příslušné předměty aprobováni. Promyšlená skladba úvazků vyučujících sledovaných předmětů má pozitivní vliv na výchovně-vzdělávací práci.

Ve škole jsou ustanoveny dvě výchovné poradkyně, jedna zaměřená na žáky prvního stupně, druhá na žáky druhého stupně. Výchovná poradkyně pro druhý stupeň vykonává současně funkci školní preventistky sociálně-patologických jevů.

Za účelem zajištění chodu školy je zpracován *Organizační řád*, který jasně určuje předmět činnosti školy, její organizační strukturu s vymezením pravomocí, povinností a práv vedoucích pracovníků i ostatních zaměstnanců. Přenos informací vůči zaměstnancům je funkčně zajištěn. Aktuální informace jsou umístovány na nástěnce ve sborovně. Jedenkrát týdně se konají porady rozšířeného vedení, zaměstnanci jsou se závěry bezprostředně seznamováni. Zpravidla jednou za měsíc se konají pracovní porady všech zaměstnanců. Spolupráce pedagogů v metodických sdruženích a předmětových komisích přispívá ke zkvalitnění výuky.

Způsob vedení zaměstnanců je funkční, zodpovědnost za průběh vyučovacího procesu je delegována na zástupkyně ředitelky pro první a druhý stupeň. Začínajícím, případně nekvalifikovaným učitelům jsou přiděleni uvádějící učitelé. Součástí kontrolního systému je plán hospitační činnosti. Frekvence hospitací je však nízká. Z hospitovaných hodin jsou pořizovány záznamy s uvedením přijatých opatření. Účast učitelů na akcích dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v souladu se zaměřením a cíli školy.

Personální podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

ZŠ má pro zajištění vzdělávání a výchovy vhodné materiálně-technické zázemí. Ve škole je celkem 37 učeben, z toho je šest odborných (pro výuku hudební výchovy, fyziky, chemie, cizích jazyků, dvě počítačové učebny). V předmětu pracovní činnosti je možno využít cvičnou kuchyň a školní dílny. Ke sportovnímu využití slouží dvě tělocvičny a venkovní sportovní areál s víceúčelovými hřišti.

Většina sledovaných vyučovacích hodin probíhala v běžných učebnách. Ty jsou z hlediska prostoru i vybavení nábytkem funkční. Podnětnost učebního prostředí na prvním stupni je vysoká, na druhém stupni průměrná. Ve třídách prvního stupně jsou umístěny názorné pomůcky k aktuální výuce, k dispozici jsou magnetické tabule a radiomagnetofony. Nově je vybavena odborná učebna fyziky s rozvody elektřiny a odborná učebna chemie s rozvody plynu. V obou učebnách je instalována videotechnika, k dispozici jsou i zpětné projektoři. Vzhledem k právě ukončené technické úpravě obou učeben nebyla provedena jejich výzdoba.

Výuka výchovně zaměřených předmětů probíhá v kmenových třídách. Vyučující mají k dispozici základní dokumenty, z učitelství knihovny rovněž některé odborné publikace či populárně-vědecké příručky. K výuce občanské a rodinné výchovy využívají také vlastní pracovní materiály. Žáci jsou vybaveni platnými učebnicemi i doprovodnými texty, zdrojem aktuálních informací je pro ně i denní tisk.

Učebních pomůcek pro sledované předměty včetně odborných publikací, slovníků, nástěnných map, audionahrávek a videoprogramů, které jsou uloženy v kabinetních sbírkách, má škola dostatečné množství. Fond učebnic byl postupně obnovován, rovněž sbírky učebních pomůcek pro jednotlivé předměty jsou doplňovány s ohledem na finanční možnosti školy. Dostatečný knižní fond žákovské knihovny je využíván žáky i učiteli pro potřeby výuky i k zájmové individuální četbě. Pomůcky i učebnice byly v hospitovaných hodinách většinou efektivně využívány.

Materiálně-technické podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Kontrolou předložené dokumentace a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo ověřeno, že výuka probíhá v souladu s platnými učebními dokumenty vzdělávacího programu Základní škola. Týdenní hodinová dotace sledovaných předmětů v jednotlivých ročnících se pohybuje v povoleném rozmezí učebního plánu daného programu, včetně tříd s rozšířenou výukou tělesné výchovy a informatiky. Rozvrhy hodin všech tříd odpovídají svou skladbou učebními plány a z hlediska potřeb žáků i psychohygienickým zásadám.

Na základě učebních osnov uvedeného vzdělávacího programu jsou rozpracovány individuální plány pro osm žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Jejich reedukace probíhá v souladu s doporučeními odborných subjektů. Dokumentace těchto žáků je řádně vedena.

Požadované povinnosti žáků, zákonných zástupců a pracovníků školy jsou obsaženy ve *Školním řádu* a na něj navazujícím *Plánu práce školy ve školním roce 2004/2005*. Kontrolní činnost ředitelky a obou zástupkyň probíhá v souladu s plánem, kde jsou jednotlivé úkoly rozpracovány do měsíců. V kontrolních záznamech jsou uvedena případná opatření s termíny následných kontrol.

Práce školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů je koncepční, *Minimální preventivní program 2004/2005* vytváří kvalitní podmínky k realizaci vymezených aktivit i k neformálním pracovním kontaktům se spolupracujícími institucemi. Přijímaná opatření mají pozitivní dopad na zlepšování výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce na prvním stupni ZŠ

Výuka českého jazyka na prvním stupni probíhá v souladu s obecnými cíli a zásadami základního vzdělávání. Velmi dobré zajištění výuky pedagogy s požadovanou kvalifikací se kladně odráží v její kvalitě, věcné správnosti a ve využitých metodách a formách práce.

Všechny hospitované hodiny byly vyučujícími zodpovědně připraveny. Probírané učivo bylo v časové shodě se zpracovanými tematickými plány a učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Tempo výuky, její obsah i zařazování relaxačních činností byly stanoveny vhodně a přiměřeně vzhledem k aktuálnímu stavu ve třídách. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata.

V hodinách se vhodně střídaly formy frontální výuky se skupinovými aktivitami a individuálními činnostmi. Vnitřní členění hodin bylo voleno s ohledem na probíranou látku a umožňovalo účelné využití vyučovacího času. Zařazování tematicky zaměřených her žáky vhodně motivovalo, povzbuzovalo jejich zájem o učivo a zvyšovalo aktivitu ve třídě. Žákům byla dána příležitost uplatňovat vlastní názory a zkušenosti. Role vyučujících jako organizátorů výuky a zdroje informací byly vyvážené. Učitelky poskytovaly žákům během samostatných prací individuální pomoc. Výrazně motivační charakter mělo průběžné pozitivní hodnocení žáků.

Výuka podporovala rozvoj komunikativních dovedností a dávala prostor pro osobnostní a sociální rozvoj žáků. Jasně stanovaná pravidla komunikace mezi vyučujícími a žáky a mezi žáky navzájem se odrážela v příznivém klimatu ve třídách. Učitelky hodnotily žáky převážně slovně, zohledňovaly snahu, aktivitu a pokrok, respektovaly individuální dispozice dětí. Téměř vždy bylo hodnocení zdůvodněno. Ke vzájemnému hodnocení žáků nebo sebehodnocení docházelo jen ojediněle.

Průběh a výsledky výchovy a vzdělávání v českém jazyce na prvním stupni ZŠ jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve společenských vědách na druhém stupni ZŠ

V průběhu inspekční činnosti byla sledována výuka v předmětech český jazyk, anglický jazyk a dějepis ve třídách šestého až devátého ročníku. Úroveň výuky je posuzována na základě hospitací, které proběhly u všech pedagogů vyučujících tyto předměty. Týdenní časová dotace vybraných předmětů odpovídá dotaci stanovené učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu.

Dlouhodobé plánování výuky je realizováno prostřednictvím ročních časově-tematických plánů. Ty mimo jiné zabezpečovaly i návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky. Bezprostřední příprava na vyučování i stanovení cílů hodin se odvíjelo od aktuální situace ve třídě. Veškerá sledovaná výuka byla v souladu s obecnými cíli a zásadami vzdělávání i s cíli základního vzdělávání.

Vhodnost vybavení, uspořádání i podnětnost učeben vzhledem k cílům výuky a činnostem žáků byly na běžné úrovni. Pozitivní vliv na průběh vyučovacích hodin mělo účelné využití pomůcek, učebnic a didaktické techniky.

Řízení hodin bylo v rozhodující míře funkční, v několika případech se však projevil problémy s rovnoměrným využitím vyučovacího času. Organizace výuky byla většinou účelná, odpovídala vymezeným cílům i obsahu učiva. Učitelky jen zřídka střídaly

diferencovaně náročné učební úlohy a vytvářely méně příležitostí pro aktivní činnost žáků. Méně častá byla rovněž efektivní práce s chybou. Aplikované metody převážně odpovídaly vyváženosti rolí učitelů jako organizátorů výuky a jako zdroje informací, avšak jejich volba ne vždy umožňovala využití netradičních postupů práce s žáky, změny tempa i jejich častější relaxaci. Velmi dobrá aktivita a zájem žáků o výuku vplynuly z úvodní i průběžně zařazované motivace využívající jejich zkušeností. Patrný byl i vliv pozitivního hodnocení na motivaci žáků.

Ve třídách převažovalo příznivé klima. V případech akceptování stanovených pravidel vzájemné komunikace měli žáci možnost vyjadřovat vlastní názor i diskutovat. Ke vzájemnému respektování a toleranci jsou žáci, zejména v nižších ročnících, postupně vedeni. Prostor k rozvoji komunikativních dovedností byl dán ve všech sledovaných předmětech.

Při hodnocení žáků byly respektovány jejich individuální schopnosti a následná klasifikace byla často spojena se zdůvodněním. Menší prostor vytvářeli učitelé pro sebehodnocení žáků i ocenění jejich individuálního pokroku.

Průběh a výsledky vzdělávání ve společenskovědních předmětech na druhém stupni ZŠ jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v přírodovědných předmětech na druhém stupni ZŠ

Hospitováno bylo v hodinách matematiky, chemie, fyziky a přírodopisu.

Všichni vyučující mají zpracované tematické plány a výuka probíhala v souladu s učebními osnovami. Stanovené cíle jednotlivých hodin byly přiměřené věku žáků. Někteří vyučující však nedokázali tento cíl žákům definovat a zaměřovali jej za informaci o organizaci hodiny.

Vybavení a uspořádání kmenových tříd a odborných učeben odpovídalo cílům výuky, nevytvářelo však podnětné prostředí. Vyučující v hodinách efektivně využívali názorných tabelárních i trojrozměrných pomůcek a dalších materiálů. V chemii a fyzice bylo využito demonstračních pokusů a videotechniky.

Motivace žáků měla verbální i neverbální charakter. Vycházela především z pozitivních interpersonálních vztahů, využívala zkušenosti žáků z běžného života a opírala se i o řadu příkladů z praxe, zejména v chemii, fyzice a přírodopise. Vhodná volba metod přispěla k vyvolání a udržení zájmu žáků o probírané učivo. V průběhu výuky si vyučující neustále ověřovali, jak žáci chápou probírané učivo, upozorňovali je na vztahy mezi prvky probírané struktury a vedli žáky k systematickému myšlení. Zjištěné chyby byly využívány jako zpětná vazba ke zkvalitnění dalšího vyučovacího postupu. Ve sledovaných vyučovacích hodinách převažovalo průběžné pozitivní hodnocení, které přispívalo ke zvýšení sebedůvěry žáků. Hodnocení při zkoušení bylo objektivní, spravedlivé a většinou zdůvodněné.

V organizaci hodin převládal frontální způsob výuky, který se střídal se samostatnou prací žáků. Výklad nové látky byl odborně i věcně správný a navazoval na prověřené znalosti z minulých hodin. Množství nových informací bylo přiměřené věku a schopnostem žáků. Pokyny pro činnost byly jasné a srozumitelné. V závěru většiny hodin byly shrnuty nové poznatky. Nebylo však prováděno celkové hodnocení práce žáků. Sebehodnocení žáků a vzájemné hodnocení nebylo využíváno.

V hodinách byla respektována dohodnutá pravidla jednání. Vzájemná komunikace byla založena na oboustranné důvěře.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině sledovaných přírodovědných předmětů jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech výchovného zaměření na druhém stupni ZŠ

V průběhu inspekce byly sledovány hodiny občanské a rodinné výchovy v šestém až devátém ročníku. Výuka probíhala plně v souladu s obecnými cíli a zásadami základního vzdělávání. Přiměřeně stanovené výukové cíle vždy odpovídaly aktuálnímu stavu třídy, byly respektovány i individuální vzdělávací potřeby žáků. Probírané učivo důsledně navazovalo na předchozí probíraná témata.

Vybavení a uspořádání učeben bylo vzhledem k cílům výuky a realizovaným činnostem méně podnětné, učební pomůcky a pracovní materiály však byly ve sledované výuce funkčně využívány.

Volba organizačních forem i metod výuky sledovaných předmětů byla účelná, mírně převažovala výraznější role učitelů jako organizátorů výuky a zdroje informací. Struktura hodin byla vyvážená, přiměřené tempo práce poskytovalo možnosti i pro zamyšlení či relaxaci žáků.

Výrazně pozitivní vliv na aktivitu žáků mělo časté propojování probíraných témat s konkrétními životními zkušenostmi. Do sledované výuky rodinné výchovy byly zařazeny i prakticky zaměřené úkoly činnostního charakteru.

K příznivému klimatu tříd přispívalo akceptování pravidel komunikace mezi vyučujícími a žáky i vytváření dostatečného prostoru pro vyjadřování jejich vlastního názoru. V průběhu diskusí se však projevovala nižší míra tolerance mezi jednotlivými žáky.

V oblasti hodnocení žáků byly respektovány jejich individuální dispozice. Méně prostoru bylo věnováno průběžnému hodnocení žáků, jeho zdůvodnění vyučujícími, ocenění individuálního pokroku žáků či jejich sebehodnocení. Pozitivní dopad na kvalitu zpětné vazby k výuce naopak mělo výrazné zařazování opakovacích otázek vedoucích k pochopení širších souvislostí i ke zvyšování vnímavosti žáků v jejich konkrétním životě.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů výchovného zaměření jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola využívá standardizovaných testů SCIO. S analýzou výsledků jsou vyučující prokazatelně seznamováni na schůzích pedagogické rady. Potřebná opatření jsou projednávána v rámci předmětových komisí. Zde jsou také připravovány srovnávací prověrky a testy pro souběžné ročníky.

Úspěšnost vycházejících žáků v přijímacím řízení na střední školy je vysoká. Obdobná je i situace v zapojení žáků do různých soutěží. Největší účasti a úspěšnosti škola dosahuje ve sportovních soutěžích, dále pak ve výtvarných, jazykových a přírodovědných soutěžích.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání je velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- V průběhu inspekční činnosti byla provedena tematická inspekce s názvem „Výchova k lidským právům a toleranci.“ Její výsledky budou zpracovány do celostátní zprávy, která bude zveřejněna na internetu.
- Pozitivním jevem je možnost volby žáků sedmých až devátých tříd z široké nabídky volitelných předmětů (v 7. roč. 11 skupin, v 8. roč. 10 skupin, v 9. roč. 9 skupin). Také uplatnění žáků v třinácti zájmových útvarech není zanedbatelné.
- Ve spolupráci se *Sdružením rodičů* jsou pravidelně pořádány zábavné akce pro děti, kulturní vystoupení žáků, výstavky žákovských prací. Vydáván je školní časopis *Magnet*, informace o dění ve škole pro veřejnost se objevují v novinách *PRIO*, které vydává městský obvod Ostrava-Poruba.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě předškolních zařízení, škol a školských zařízení, čj. 31995/02-21, ze dne 5. března 2003, s účinností od 1. ledna 2003
2. Zřizovací listina vydaná usnesením Zastupitelstva Statutárního města Ostrava,
3. Městského obvodu Poruba ze dne 1. října 2002, č. 1174/26, s účinností od 1. ledna 2003
4. Výkaz o základní škole – škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. září 2004
5. Písemné podklady řídicí, organizační a kontrolní činnosti vedení školy k 31. 12. 2004
6. Organizační řád ZŠ, I. Sekaniny, Ostrava Poruba
7. Provozní řád ZŠ, I. Sekaniny, Ostrava Poruba
8. Školní řád ZŠ, I. Sekaniny, Ostrava Poruba
9. Plán práce školy 2004/2005
10. *Plán výchovného poradenství*, šk. rok 2004/2005
11. Rozvrhy hodin všech tříd k 31. 12. 2004
12. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004
13. Časově-tematické plány sledovaných předmětů
14. Učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2
15. Písemná žákovská dokumentace ve sledovaných předmětech

ZÁVĚR

Výrazným pozitivem je personální zajištění výuky kvalifikovanými pedagogy a jejich spolupráce v metodických orgánech. Zodpovědná příprava učitelů na vyučování kladně ovlivňuje celkovou kvalitu výuky. Poznatky z akcí v rámci dalšího vzdělávání pedagogů jsou v praxi využívány. Na pracovišti jsou dobré interpersonální vztahy.

Pro zabezpečení výuky poskytuje škola kvalitní materiálně-technické zázemí. Učební prostředí, zejména ve třídách prvního stupně, je výukově i esteticky podnětné, třebaže školní lavice v některých třídách jsou dosti opotřebované. Žáci pracují s ucelenými řadami učebnic. Vyučující mají k dispozici potřebné množství didaktických pomůcek, se kterými běžně pracují a které jsou postupně obnovovány.

Ve sledovaných předmětech probíhá výuka v souladu s platnými dokumenty zvoleného vzdělávacího programu. Vyučovací čas v hospitovaných hodinách byl účelně využíván. Metody a formy práce byly vhodně voleny s ohledem na probírané učivo. Žákům byla během vyučování poskytována individuální pomoc. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vypracovány individuální vzdělávací plány. Kladně je hodnocena široká nabídka volitelných předmětů a zájmových činností.

ZŠ vykazuje v oblasti vzdělávání a výchovy trvale velmi dobré výsledky.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Isabela Hobzová
Členka týmu	Mgr. Olga Grossmannová
Členka týmu	PhDr. Renáta Mecnerová
Člen týmu	Mgr. Ivan Tuček

V Opavě dne 21. ledna 2005

Razítko

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: Ostravě-Porubě dne 2. února 2005

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Jarmila Brežňanová

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona) může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Husova 17, 746 01 Opava. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Moravskoslezský kraj - KÚ odbor školství, mládeže a sportu 28. října 117 702 18 Ostrava	2005-02-28	n5-1037/05-5113
Statutární město Ostrava Městský obvod Ostrava-Poruba Klimkovická 28/55 708 56 Ostrava-Poruba	2005-02-22	n5-1040/05-5113

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.